

Riksdagen

Uppteckningar

vid EU-nämndens sammanträden

2014/15:6

Fredagen den 24 oktober

§ 1 Klimat- och miljöminister Åsa Romson

Återrapport från möte i Europeiska unionens råd för miljö den 12 juni 2014

Återrapport från informellt ministermöte den 16–17 juli 2014

Information och samråd inför möte i Europeiska unionens råd för miljö den 28 oktober 2014

Anf. 1 ORDFÖRANDEN:

Jag välkomnar alla till EU-nämnden. Innan vi går över till rådsrådets slutsatser och liknande undrar jag om det finns utestående A-punkter. Det finns det. Då ger jag ordet till statsrådet för återrapporter från mötet i rådet den 12 juni och från det informella ministermötet den 16–17 juli samt för eventuella informationer inför nästa veckas möte.

Anf. 2 Klimat- och miljöminister ÅSA ROMSON (MP):

Herr ordförande! Det är trevligt att vara här. Det är första gången jag besöker er. Det var också trevligt att få lite fika innan. Jag har förstått att det inte händer varje gång, men det är en speciell morgon. Ni börjar bli riksdagens ständiga utskott, ständigt redo. Det är trevligt att vi får talas vid även nu på morgonen.

Rapporterna från de tidigare ministerråden finns utskickade. Av väl kända skäl var det inte jag som var där, varför det inte är så lämpligt med en muntlig redogörelse vid det här tillfället. Men finns det frågor ska jag naturligtvis försöka svara på dem tillsammans med mina medarbetare.

Anf. 3 ORDFÖRANDEN:

Då går vi över till dagordningen för miljömötet. Först gäller det lagstiftningsöverläggningar och punkt 3, Förslag till Europaparlamentets och rådets direktiv om avfall.

Anf. 4 Klimat- och miljöminister ÅSA ROMSON (MP):

Ordförandeskapet avser att föra en orienteringsdebatt på miljørådet om kommissionens förslag till revidering av flera EU-direktiv om avfall. Debatten ska föras mot bakgrund av tre frågor som ledamöterna tagit del av i den kommenterade dagordningen. Regeringen välkomnar ambitionen i kommissionens förslag och ser positivt på flera delar, såsom att deponering av återvinningsbart avfall ska fasas ut och att biologiskt nedbrytbart avfall ska samlas in separat. Regeringen välkomnar också målet

om deponeringsförbud av återvinningsbart avfall, men anser att kravet bör gälla redan från 2021. På flera punkter tycker regeringen att ambitionerna bör höjas inom ramen för avfallspaketet.

Därför vill vi se högre mål för förberedelser av återanvändning och återvinning av avfall, men vi anser att det också behövs EU-mål för återvinning av textilier och biologiskt nedbrytbart avfall, så att energin och näringen tas till vara. Att främja och uppnå giftfria och resurseffektiva kretslopp är en stark prioritet för regeringen, och för att säkerställa att återvunnet material håller god kvalitet och att det finns en marknad för materialet måste särskilt farliga ämnen fasas ut ur kretsloppet och riskerna med dessa ämnen minimeras. För att nå målen i det sjunde miljöhandlingsprogrammet om att främja giftfria kretslopp anser regeringen att översynen av avfallslagstiftningen måste samordnas med produkt- och kemikalielagstiftningen. Det är en prioriterad fråga för regeringen.

Ett system för tidig varning, så kallat early warning system, är bra. Regeringen ser även positivt på gemensamma krav på producentansvar, men förordar att sådana krav i stället ställs för specifika materialslag som textilier och så vidare. Regeringen föreslår därför att EU-kommissionen utreder möjligheten till producentansvar för specifika produkter i stället för på den övergripande nivå man har nu. Regeringen välkomnar ett mål för förebyggande av matavfall, men det bör vara bindande och ta hänsyn till att flera medlemsstater redan arbetat förebyggande med matavfall i några år. Vi bör alltså kunna flytta fram positionen.

Slutligen anser regeringen att EU-gemensamma indikatorer för avfallsförebyggande bör tas fram. Vi vill se krav på att medlemsstaternas avfallsplaner och avfallsförebyggande program ska innehålla mål och åtgärder samt indikatorer för att följa upp målen. Regeringen välkomnar ytterligare åtgärder för att minska den marina nedskräpningen. Även den sista punkten är prioriterad för regeringen.

Anf. 5 EMMA WALLRUP (V):

Detta är en intressant fråga. Vi måste komma till en cirkulär ekonomi om vi ska klara klimat- och resursmålen över huvud taget, så det känns väldigt positivt att det här är på dagordningen. Jag hoppas att vi kan komma framåt i frågan i EU.

Det vi är lite oroliga för är harmoniseringen – om det ska bli samma nivåer för alla länder och om det kommer att göra att vi blir tvungna att sänka våra mål. Hur ser regeringen på det?

Anf. 6 JOHNNY SKALIN (SD):

Herr ordförande! Vi anser inte att regeringen ska tvinga andra medlemsstater att ändra på sina nationella system. Vi tycker att man kan ha gemensamma mål, men det är inte det som det här direktivet egentligen handlar om. Det är bindande regler som ingen egentligen vet kostnaden för. Dessutom finns det möjligheter till delegerande akter i det här förslaget, vilket innebär att kommissionen kan få vidare makt att ytterligare pillra i förslaget. Jag tycker därför att regeringen inte borde ställa sig bakom förslaget utan i stället borde värna den nationella integriteten, så jag anmäler avvikande mening.

Anf. 7 NIKLAS WYKMAN (M):

Eftersom det är första gången ministern är här hoppas jag att herr ordföranden, precis som vid tidigare ministerbesök, tillåter en mer generell frågeställning som är viktig för nämnden att ta del av, nämligen hur man ser på sitt mandat och sin roll. Jag har framfört den frågeställningen till tidigare ministrar som varit här.

Man kallade den tidigare regeringen för en svag minoritetsregering. Den hade drygt 49 procent. Nuvarande regering har 38 procent. Om den förra minoritetsregeringen var svag kan man undra vad denna är. Detta återspeglas väldigt tydligt i EU-nämndens arbete, då det är härifrån mandatet kommer för den svenska positionen. Har man ett så pass begränsat parlamentariskt underlag blir den här församlingen viktig.

Det har utspelat sig rätt olustiga turer i frågor som är miljöministern närstående i de förhandlingar som avslutades i natt i EU. Miljöministern själv föredrog en linje i ett annat utskott, finansministern en annan. Statsministern föredrog två linjer när han var här. Efter föregående EU-nämndsmöte var det mycket högt tonläge från rödgröna partier om att Alliansens klimatmål var undermåliga, ett svek mot miljön och så vidare. Sedermera återkom trots allt regeringen i natt med ytterligare sänkta ambitioner och får mandat för detta. Troligtvis har ingen svensk regering gått med på ett så svagt miljöresultat som nuvarande regering gjort i dessa sammanhang.

Det leder mig till en fråga om hur formalia inför sådana här möten ser ut i regeringen. Vem representerar ministern, och med vilket mandat? Uppenbarligen var inte Socialdemokraterna och Miljöpartiet eniga när de kom hit. Man kom hit med två olika agendor första gången. En del var Socialdemokraternas politik, en annan Miljöpartiets. Man fick ajournera mötet och sedermera komma tillbaka med en annan linje. I stället för att ha en samordnad regeringssynpunkt överlät man alltså till EU-nämnden att lösa interna problem i regeringen.

Jag skulle vilja att miljöministern redogör kort för hur samordningen i Regeringskansliet ser ut inför att man kommer till EU-nämnden.

Anf. 8 ORDFÖRANDEN:

Jag vill påminna om att det finns uppteckningar av vad alla har sagt här. Man kan alltså läsa själv exakt vad folk sagt.

Anf. 9 Klimat- och miljöminister ÅSA ROMSON (MP):

Herr ordförande! Jag ska svara på de frågor ledamöterna ställt. Det kom en fråga om kopplingen till de svenska målen, framför allt till flexibiliteten. Länder ska kunna gå före och ha högre mål. Det är också ambitionen inom ramen för det här lagstiftningspaketet. Det handlar inte om att hindra de länder som vill gå före, utan om att höja nivån för det gemensamma arbetet. Vi ser också att det gemensamma arbetet på en mål-, strategi- och indikationsnivå behöver vara gemensamt för att få en bättre effekt för en resurseffektiv eller cirkulär ekonomi. Jag håller helt med ledamoten där.

När vi tittar på målen hotar detta inte att sänka svenska mål. Tvärtom ligger vi väl i linje. Vi kommer däremot att behöva höja mål när vi tittar på en horisont 2025–2030, men det är väl någonting som jag tror att både

ledamoten och jag ser som en positiv utveckling. Kan vi få till den utvecklingen i hela Europa har vi mycket att vinna.

Vi ska påminna om att det är en orienteringsdebatt som kommer att hållas på miljørådet. Nu är jag här just för att få era synpunkter på vad som ska tryckas på extra från svensk sida. Jag har haft en god dialog före detta möte med miljö- och jordbruksutskottet. Vi var överens om att avfalls- och resurseffektivitetsfrågorna är viktiga för Sverige i EU. Jag hoppas att ledamöterna i EU-nämnden ger stöd för en offensiv och ambitiös svensk position som drivs inom ramen för en förhandling som i högsta grad är pågående men långt ifrån avslutad. Jag tror att alla ledamöter här är väl medvetna om de tidslinjer som finns för processerna i EU. Mycket handlar om att följa tempot och vara en påtryckare vid olika tillfällen för att kunna påverka slutresultatet.

Jag uppfattade inte någon direkt fråga från Sverigedemokraternas ledamot, som bara anmälde en avvikande åsikt.

Jag uppfattade inte heller någon fråga från Moderaterna. Det var en kommentar om hur man ser på samordningen i Regeringskansliet. Ni som tidigare har varit i regeringspartier är mycket väl medvetna om att samordnings- och beredningsstrukturerna naturligtvis ser exakt likadana ut som förut. Det gäller också instruktionerna och kraven på gemensamhetsberedning av alla positioner innan man kommer till utskotten. Men självklart kan detta förändras med tiden efter dialog och input.

Jag trodde att jag här skulle få möjlighet att svara på en del av de frågor miljö- och jordbruksutskottet haft inför den här avfallsdebatten. Vi kan ha många andra debatter om vad man tycker om olika regeringskonstellationer, men då är det parlamentariska debatter som ni i riksdagen får ta.

Det är viktigt för Sverige att ha en tydlig position i EU. Naturligtvis ska vi ta fram den positionen i ett öppet demokratiskt klimat i riksdagen. Men låt oss inte få en debatt om osämja mellan partierna och hur vi ska tolka det parlamentariska läget, om det nu är det som ligger bakom de frågor som ställs. Jag tyckte att den omröstning som gjordes om statsminister och regering i Sveriges riksdag för mindre än några veckor sedan var ganska tydlig. Men ska vi ha en tydlig position i EU i alla de frågor där vi är väldigt överens om den riktning som vi vill att Sverige ska driva, då tror jag att vi får föra debatterna här i EU-nämnden på ett mer konstruktivt sätt.

Anf. 10 MAGNUS OSCARSSON (KD):

Herr ordförande! Min fråga till ministern gäller det papper om Sveriges och EU:s avfallsreglering vi fick inför dagens möte. Vi var väldigt tidigt ute i Europa, redan 1994, står det. När man läser blir man faktiskt väldigt stolt över vad Sverige har gjort till denna dag. Men i slutet står det också att branschen gärna vill se att vi ska bli ett aktivt föredöme i Europa. Hur ser miljöministern på detta? Hur kan vi bli det föredömet i Europa? Hur tänker miljöministern agera för att vi ska bli det?

Anf. 11 MARIA PLASS (M):

Miljöministern nämnde den maritima nedskräpningen lite snabbt. Det skulle vara intressant att få höra om den frågan lite mer specificerat. Jag tror att vi är flera runt bordet som tycker att det är en viktig fråga. Det här

Anf. 12 JOHAN HULTBERG (M):

Jag kan börja där ledamoten Plass slutade. Precis som jag underströk i överläggningarna i miljö- och jordbruksutskottet är frågan om det marina skräpet väldigt viktig. Jag förutsätter att miljöministern driver den på ett aktivt sätt, för det är som Maria Plass säger en oerhört viktig fråga för flertalet av våra kustkommuner. Det gäller framför allt Bohuskusten, som i stor utsträckning får betala priset för britternas nedskräpning.

Sedan välkomnar jag att ministern vill att man ska försöka samordna arbetet med det här paketet med till exempel kemikalielagstiftningen. Det tycker jag är utmärkt.

Vidare har jag en fråga om kriterier för återvinningsstatistiken, för det är en sådan där fråga som branschen har riktat en del kritik mot. Det är lite osäkert, helt enkelt, med de statistiska underlag vi har. Det gäller i viss mån Sverige men framför allt våra övriga vänner runt om i Europa. Är det någonting ministern är beredd att lyfta fram i diskussionerna, alltså hur man kan få till bättre kriterier för insamlingen av statistik? Det handlar helt enkelt om att säkra att det finns bra beslutsunderlag för de mål man ställer upp och inte minst, sedan, för uppföljningsarbetet när det gäller insamlingsmålen.

Anf. 13 Klimat- och miljöminister ÅSA ROMSON (MP):

Tack för alla goda synpunkter, som jag tror hjälper till att fortsätta driva på det här arbetet. Som jag redogjorde för i miljö- och jordbruksutskottet är det inte så att vi har jättemånga pådrivande vänner i Europa för detta avfallspaket. Indikationerna från många andra medlemsländer är att man inte alls ställer sig särskilt positiv till ordförandeskapets förslag, och det ska bli intressant att lyssna in mer så att vi förstår de andra medlemsländernas position bättre. Jag tror att det är viktigt för att hitta vägar framåt för att driva vår position så starkt som möjligt.

När det gäller hur vi kan bli ett föredöme i avfallshanteringen handlar det mycket om vad vi gör i Sverige. I detta kom det några beslut från den förra regeringen alldeles före valet som jag avser att utveckla och gå vidare med. Jag tänker dock även komplettera dem så att vi kan stärka den svenska avfallshanteringen, inte minst för att göra det möjligt att gå från att vara ett land som i dag de facto bygger avfallsförbränningsanläggningar som kräver import av avfall till att exportera tekniken för avfallsförbränning och annan sortering. Det handlar alltså om att exportera tekniken för avfallshantering till andra länder i stället för att importera soporna till Sverige, vilket en inriktning jag tror skulle vara väldigt förtjänstfull att få på plats.

Sedan vill jag framföra ett jättetack för stödet när det gäller att verkligen inskräpa en prioritet för att driva frågorna kring det marina skräpet. Jag håller helt med ledamöterna från Moderaterna som påpekar detta mycket tydligt, och som jag redogjorde för är det en prioriterad position att driva. Det vi i den kontexten måste se är delvis de punkter som finns med, det vill säga minskad deponering och bättre omhändertagande. Det är ju situationer med omhändertagande av avfall i andra länder som generellt bidrar till det marina skräpet.

Vi har lyft fram denna fråga på förhand ett antal gånger. Det är en viktig signal att skicka, alltså att man håller fast vid en sådan fråga och inte glömmar bort de prioriteringar man har gjort tidigt i sådana här förhandlingsprocesser. Det är också en fråga vi driver aktivt och avser att driva aktivt inom andra forum. Det gäller till exempel arbetet inom Oskar och Helcom, som ju specifikt tittar på de marina miljöerna. Jag hoppas alltså att vi kan återkomma även i den kontexten. Jag är dock glad att vi när jag kan återrapportera från det här mötet kan ta upp frågorna om marint skräp.

Anf. 14 ORDFÖRANDEN:

Jag har en kort och konkret fråga. I svaret på fråga 3 framgår att man hoppas kunna få en förebyggande strategi när det gäller uppkomst av matavfall, och kommissionen har ju redan presenterat en strategi för att förebygga matavfall. Hur är det när det gäller övrigt avfall? Det här är det översta steget i avfallshierarkin, och det har hittills inte kvantifierats. Hur bedömer ministern möjligheten att få in kvantitativa mål för att förebygga avfall?

Anf. 15 NIKLAS WYKMAN (M):

Jag tackar för svaret från miljöministern. Jag noterar dock att det inte var ett riktigt tydligt svar och vill inskräpa detta, just eftersom Sverige traditionellt har en stark och många gånger gemensam position i miljöfrågor.

Nu fick vi ett olyckligt förhandlingsresultat som Alliansen trots allt valde att släppa fram genom att lägga ned sina röster. Det är inte otänkbart att Sverige hade nått större framgång ifall det, i stället för divergenta uppfattningar från finansministern och utrikesministern och två uppfattningar från statsministern, hade funnits möjlighet att med större kraft och större tydlighet samla sig bakom ett gemensamt beslut här i nämnden – på ett tydligare sätt och med tydligare information.

I och med att miljöministern är här för första gången och vi har ett gemensamt engagemang i dessa frågor vill jag tydliggöra hur denna samordning ser ut och hur den typen av situationer med fördel inte ska kunna uppkomma igen. Det skadar uppenbarligen Sveriges position, och eventuellt var det också det som ledde fram till ett sämre förhandlingsresultat som troligtvis få här inne är nöjda med.

Anf. 16 JAN-OLOF LARSSON (S):

Herr ordförande! Jag vill återknyta till det här med marint skräp. Det finns en avsevärd skillnad mellan det skräp som finns på landbacken och det skräp som finns i havet, nämligen att det som finns på landbacken brukar stanna inom landets gränser medan mycket av Europas marina skräp hamnar på den svenska kusten.

Jag undrar om man driver frågan om ett gemensamt ekonomiskt ansvar för det här. Det är nämligen också ett incitament för att komma åt problematiken. Nu blir andra länders avfall till en kostnad i Sverige. Min fråga är alltså: Drivs detta i ekonomiska termer?

Anf. 17 JOHAN HULTBERG (M):

Herr ordförande! Ministern sade att hon ämnar utveckla de beslut den tidigare regeringen fattade på avfallsområdet så sent som i augusti. Det välkomnar jag i så fall å det varmaste, för det innebär bland annat skärpta krav på producenterna och förtydligat ansvar.

Det går dock lite stick i stäv med det besked regeringen lämnade i regeringsförklaringen, där man aviserade att man ämnar flytta ansvaret för insamling av det hushållsnära avfallet till kommunerna. Det är i så fall en nedmontering av producentansvaret, och det är jag väldigt bekymrad över. Jag tycker att det är viktigt att producentansvaret utvecklas, och då måste naturligtvis producenterna fortsatt ha ansvaret för insamlingen. Jag skulle alltså vilja få en kommentar om detta.

Anf. 18 Klimat- och miljöminister ÅSA ROMSON (MP):

Jag börjar med ordförandens fråga, som handlade om vad utsikterna för att få till de förebyggande indikatorerna och målen är. Det får jag naturligtvis återkomma till när jag har bildat mig en bättre uppfattning om hur hårt motstånd det finns från andra medlemsstater.

När man diskuterar en avfallsstrategi måste man – utifrån den position vi verkar väldigt ense om här i rummet, det vill säga resurseffektivitet – ha med de förebyggande stegen. Samtidigt ska vi vara medvetna om att de stegen är svåra. Det är bara att titta på hur vi har utvecklat vårt eget system; med tanke på att avfallsberget per capita ju växer även i Sverige är det inte det förebyggande arbetet som har varit mest framgångsrikt hittills. Det är alltså en liten reflektion över att det här inte heller är en lätt fråga, men det är då desto viktigare att börja på den gemensamma nivån.

Precis som Socialdemokraternas ledamot sades i sin kommentar om marint skräp finns det en gränsöverskridande problematik i detta, och naturligtvis skulle vi kunna ha en diskussion om att också överföra det i ekonomiska termer. Jag är inte medveten om att det finns någon sådan diskussion. Det finns inte inom ramen för det här paketet, men det kan naturligtvis vara en diskussion man vill föra i andra sammanhang – inte minst inom ramen för Helcom och Ospar, till exempel.

Tittar vi historiskt har den här typen av nedskräpning, till exempel de brittiska luftföroreningar som bidrog till luftföroreningar i Sverige, varit något man till slut har reglerat bort. Det var inget man sade att Storbritannien skulle betala för. Det är klart att man kan använda olika tekniker, och just nu är vi inne och diskuterar ett avfallspaket där de ekonomiska frågorna inte är uppe. Vi kan dock gärna återkomma till frågan.

Sedan gällde det frågan om den svenska avfallshanteringen och hur regeringen avser att gå vidare med det. Det fanns flera frågor i det avfallspaket den tidigare regeringen fattade beslut om precis före valet, och det jag nu uttryckte var bara att jag håller med om att flera av de beslut som fattades var bra. Den här regeringen har inget att invända utan kommer att gå vidare och genomföra och utveckla det.

När det kommer till ansvaret för insamling av hushållsavfall har vi dock tydligt aviserat att vi i den delen tycker att det är en utveckling utifrån möjligheten att få in en allt större andel. Till slut ska materialflödena ändå återvinnas i alla de delar där det är möjligt, och då måste vi

titta på insamlingssidan och se att detta system är uppdelat mellan vanliga hushållssopor och sorterat material. Det måste vi komma bort ifrån.

Det betyder inte att man monterar ned producentansvaret, enligt min åsikt. Producentansvaret handlar om att vara ansvarig för att saker och ting omhändertas och återvinns på bästa sätt, och det ansvaret kan ligga kvar medan man delar upp ansvaret för insamling och återvinning. Detta kommer vi dock att återkomma till; det är inte fokus för den överläggning vi har här i dag. Vi kommer säkert att återkomma till det i miljö- och jordbruksutskottet.

Anf. 19 EMMA WALLRUP (V):

Cirkulär ekonomi är ett nytt sätt att tänka för många företag, och det finns ju lönsamhet i det. Jag har till exempel hört Svenskt Näringsliv ställa sig positiva till det, så det finns ingen konflikt här.

Jag tycker ändå att det förebyggande arbetet är intressant, för om man skulle trycka på delar som kunskapsutveckling, krav på resurssnål design och design för återvinning kanske man lättare skulle kunna arbeta fram ett förebyggande arbete som ligger i linje med det här konceptet. Jag stöder alltså frågan om man inte kan få med det här med förebyggande arbete.

Anf. 20 Klimat- och miljöminister ÅSA ROMSON (MP):

Jag kan bara hålla med ledamoten från Vänsterpartiet om att cirkulära ekonomier är en viktig del av resurseffektiviseringsagendan. Man kan också tydligt se att ett sätt att konkretisera hur vi driver frågan om att titta på de förebyggande leden just är att sammanlänka kemikalielagstiftningen och avfallslagstiftningen mer. Det är nämligen i det förebyggande arbetet, alltså när man designar för att en produkt och ett material ska kunna flöda i ett kretslopp, som man måste tänka till när det gäller föroreningar, kemikalier och så vidare.

Man kan alltså säga att det kanske är det mest konkreta steget för att sedan kunna komma till ett riktigt förebyggande arbete. Det handlar dock också om att vara tydlig med att målsättningarna behöver finnas på plats för att man ska kunna följa det, och ekodesigndirektivet är någonting som är väldigt viktigt i den delen.

Som information till dem som pratade om att det är viktigt för andra aktörer kan jag säga samma sak som jag sade till miljö- och jordbruksutskottet i går när vi hade överläggning om detta, nämligen att det här avfallspaketet är ute på remiss brett bland aktörerna i Sverige. Det handlar om att få in de synpunkterna ordentligt och få en bättre bild av hur aktörer som hanterar avfallsfrågor i Sverige ser på det. Vi kommer att arbeta in det i positionen och återkomma när vi har kommit längre i frågan också på EU-nivå.

Anf. 21 ORDFÖRANDEN:

Sammanfattningsvis konstaterar jag att det finns stöd för regeringens inriktning i denna fråga men att Sverigedemokraterna har anmält avvikande mening.

Vi går vidare på dagordningen till icke lagstiftande verksamhet, punkt 5, Förberedelser inför COP 20 i Lima om klimatförändringar.

Ordförandeskapet har för avsikt att miljörådet ska anta rådsslutsatser om EU:s position inför klimatkommissionens tjugonde partsmöte i Lima. Det är alltså det toppmöte som kommer att föregå nästa års toppmöte i Paris.

Den utsläppsutveckling vi ser globalt gör att vi är på väg mot en temperaturhöjning på fyra eller fem grader. Detta torde vara känt för svenska riksdagsledamöter. Det är naturligtvis farligt, helt oacceptabelt och medför ett stort ansvar för de politiker som i dag sitter i alla världens parlament. I Paris 2015 måste vi anta en klimatöverenskommelse som hindrar den globala temperaturen från att stiga mer än två grader. Detta har vi varit politiskt överens om ganska länge, men det krävs att EU är drivande och utövar ett verkligt ledarskap för att säkerställa en hög grad av rättslig bindning och ambition i det nya avtalet.

Rådsslutsatserna skulle som regeringen ser det kunna vara tydligare, men de utgör ändå en bra grund för att EU ska kunna agera pådrivande. Regeringen föreslår att Sverige stöder huvuddelarna av rådsslutsatserna.

Slutsatserna betonar vikten av de vetenskapliga rapporter som FN:s klimatpanel IPCC har presenterat under de senaste åren, och regeringen vill se ännu tydligare skrivningar om att utsläppsminskningar ned till under noll sannolikt behövs till år 2100 för att nå tvågradersmålet och för att spegla forskarnas tydliga scenarier i det här fallet.

EU och andra utvecklade länder ska visa ledarskap genom ambitiösa åtaganden för utsläppsminskningar. Som ni vet anser regeringen att ambitionsnivån i EU:s klimat- och energiramverk till 2030 borde ha blivit högre än vad den blev i natt. Vi kan diskutera länge om vad vi tycker om processen innan dess, men nu kan vi konstatera att det blev ett beslut om en övergripande nivå för ramverket som nu kan börja sjösättas. Jag konstaterar att det accepterades av en majoritet av partierna i Sveriges riksdag. Därmed blev det ett beslut i natt och stöd för min och regeringens bedömning, att det var viktigare att få ett beslut och ramverket på plats, trots att målen inte var så höga och ambitiösa som vi skulle behöva i EU. Dessutom fanns det andra svårigheter i implementeringen, inte minst av en energieffektiv och starkt förnybar energisektor.

För regeringen är det centralt att vi på miljörådet diskuterar den fortsatta processen och omsätter Europeiska rådets slutsatser till ett ambitiöst bidrag inför Parismötet 2015. Detta blir huvudfokus för våra samtal och förhandlingar. Regeringen verkar också för att det i rådsslutsatserna ska betonas att den nödvändiga klimatomställningen kan bidra till såväl att skapa gröna jobb och innovationer som att ha positiva effekter på hälsa och energisäkerhet. Det har vetenskapen tydligt belagt under den senaste tiden i IPCC, men också i den rapport som Sverige har varit med att finansiera och utveckla, *New Climate Economy*. Detta budskap är nödvändigt att sprida om klimatomställningen ska ta fart.

I ljuset av diskussionerna i natt kan man väl säga att vi inom EU-kretsen ännu inte riktigt har nått fram för att få ett sådant synsätt på plats. Men det är min övertygelse att den svenska regeringens hållning ska vara att driva på för att betona de positiva effekterna av en grön omställning i ekonomin. Det är en framgångsfaktor i klimatförhandlingarna.

Partsmötet i Warszawa blev en besvikelse för EU. Det nya avtalet kommer att bygga på förslag som de åtagande parterna lägger på bordet

under nästa år, i stället för en approach där man först fastställer ett globalt tak. Därför måste EU tydligt betona vikten av att parterna i Lima beslutar om ett tydligt informationskrav som ska medföra de föreslagna bidragen, så att man kan utvärdera och sedan se vad detta sammantaget får för effekt.

Det är också nödvändigt med ett beslut om en process inför Parismötet. Det är väldigt viktigt att den processen och dagordningen kommer att vara tydliga så att mötet i Paris kan förberedas på bästa sätt, särskilt när det gäller hur bidragen ska bedömas och analyseras utifrån såväl rättviseperspektiv som ambitionsnivå i relation till tvågradersmålet.

Regeringen har verkat och fått gehör för skrivningar som tydliggör att bidrag som en part lägger fram under första kvartalet 2015 måste utgöra en ambitionshöjning utifrån nuvarande målsättningar, och det avser vi att ytterligare betona i den processen.

Behovet av att höja ambitionsnivån redan före 2020 är fortsatt mycket stort. Det arbete som sker inom ramen för klimatkonventionen är positivt, men det behöver kompletteras med agerande i andra forum utanför klimatkonventionen. Ett sådant forum är naturligtvis EU självt, som kan peka på möjligheterna att minska klimatutsläppen mer än vad man tidigare har sagt.

I det sammanhanget vill jag nämna förslaget från den svenska regeringen, som i samband med budgeten i går föreslog att man ska annullera det överskott av utsläppsrätter som Sverige har från den första åtagandeperioden i Kyotoavtalet. Det är ju ett sätt att visa – åtminstone i efterskott – att vi nådde ett bättre resultat. Låt oss ta fasta på det och inte slösa bort det i det fortsatta arbetet. Det är också ett sätt att öka ambitionen i arbetet successivt.

Avslutningsvis vill jag säga att regeringen välkomnar att jämställdhet och att vikten av att skapa en brett samhällsengagemang för klimatfrågorna lyfts fram i rådslutsatserna. Det är naturligtvis väldigt viktigt att få en bredare debatt i de här frågorna och säkra att det finns en förankring i hela samhället.

Anf. 23 ESKIL ERLANDSSON (C):

Tack, statsrådet, för redovisningen. I det mandat som nämnden gav statsministern i onsdags inkluderades – utöver de 40 procenten – också 10 procent internationella krediter. Det var ett mandat som statsministern inte kunde fullfölja under förhandlingarna som avslutades i natt.

Min fråga är: Avser miljöministern vid detta tillfälle att ånyo väcka den svenska positionen genom att också lägga på 10 procent i internationella krediter?

Anf. 24 ULRIKA KARLSSON (M):

Det är tydligt att det mandat som vi från EU-nämnden skickade med statsministern inför gårdagens förhandlingar innehöll en högre ambition än det utfall som nu blev. Det blev en lägre nivå än vad vi hade hoppats på. Vi tappade bland annat detta med 10 procent internationella krediter, som Eskil Erlandsson tog upp. Det är inte med i rådslutsatserna efter vad jag kan se. Vi hade nog förväntat oss åtminstone att man skulle återkomma till frågan. Jag vill att miljöministern utvecklar hur hon avser att driva den frågan, för det var ett tydligt medskick till regeringen.

Dessutom sade vi att vi tycker att det är viktigt att man landar på realistiska mål som är tuffa. Vi hade en högre ambition än kommissionen. Vi ville att målen ska vara realiserbara. De ska inte vara tillväxthämmande, men de ska vara bra för miljön och klimatet.

Vi beklagar att det blev ett sämre resultat än vad vi hade hoppats på. Vi beklagar att förhandlingarna inte gick så bra för Sveriges del, utan att det blev ett sämre resultat. Vi hörde under hela onsdagen efter mötet här och även under torsdagen att EU-nämnden hade skickat med regeringen ett klimatfientligt mandat. Sedan kom regeringen tillbaka med ett mål som var lägre än det. Så vi kan konstatera att det blev ett klimatfientligt resultat av den förhandling som regeringen drev.

Anf. 25 JOHAN HULTBERG (M):

Det vore intressant om klimatministern kunde utveckla sina reaktioner på nattens överenskommelse och svara på de frågor som mina kolleger ställde här.

Jag har en fråga om Limamötet. Världlandet har ju lite grann försökt att skruva ned förväntningarna inför det mötet, och det gör väl nästan alla för att inte någon ska bli besviken. Men risken är att man skjuter upp mycket av förhandlingarna till Parismötet. Därför delar jag ministrarnas uppfattning att det är viktigt att få till en tydlig process för hur avtalet ska landa. Kanske jag kan få ytterligare en kommentar om hur ministern ser på Limamötet och möjligheterna att kunna ta substantiella steg framåt och närma sig ett avtal? Det är min fråga.

Anf. 26 Klimat- och miljöminister ÅSA ROMSON (MP):

Jag ska börja med att påminna om att vi söker stöd för paketet med EU:s rådslutsatser inför Limamötet, eftersom de kommer att antas i ett sammanhang. Det är alltså dessa rådslutsatser som vi söker mandat för.

Som jag har redogjort för ingår det i regeringens position att utnyttja alla möjligheter inom ramen för den process som vi nu kan föra med stöd av Europeiska rådets beslut i går om minst 40 procent inhemska utsläppsminskningar till 2030. Vi vill nu att EU inom ramen för den internationella processen kan bidra också till ökade ambitionsnivåer. Som jag redogjorde för i miljö- och jordbruksutskottet i går är det min ambition att den typen av öppningar kan ske på många olika sätt. Man behöver se att länder i världen ska ha en möjlighet att öka sina bidrag under processens gång, och dessa bidrag kan ökas på olika sätt.

Jag är medveten om att den position som EU-nämnden senast har angett som Sveriges mandat inom ramen för 2030-processen i EU med koppling också till den internationella klimatprocessen handlar om att vi ser positivt på att öka ambitionsnivån genom internationella krediter. Det är ingenting som jag på något sätt vill gå emot eller har någonting emot, även om regeringens uppfattning var – som ni vet och som redogjordes för inom ramen för utskottsbehandlingarna – att det också skulle kunna handla om att man ökar den totala ambitionsnivån, precis som vi vill att andra länder ska kunna göra. Som jag ser det finns det ingen motsättning i detta när man jobbar för en process och ett internationellt avtal som ska kunna uppfylla globala krav på att ta så stora kliv som möjligt mot ett avtal i Paris som ska klara av det här svåra med klimatförändringar.

Det beslut som fattades i går är ju början på en process. Det ska jobbas vidare på den på många olika sätt när det gäller energipaketet i EU. Det kommer att processas vidare. Nu har man en ram, en inriktning och en del mål. Det är många runt bordet här som är besvikna över de målen, och det kan jag bara instämma i.

Från svensk horisont ser vi att det just nu inte är tid att i EU få till gemensamma beslut av alla medlemsstater som är tillräckligt ambitiösa och progressiva i miljö- och klimathänseende, vilket vi i bred enighet i Sveriges riksdag skulle vilja se, och det är beklagligt.

Samtidigt var det viktigt i den process som vi nu befinner oss i med ett beslut om ett ramverk, inte minst med tanke på den internationella processen.

Ledamoten från Moderaterna tog upp frågan och ville ha synpunkter när det gäller pessimismen inför Lima. Det har ju varit en ständigt återkommande frustration. Ska man spela upp eller spela ned förväntningarna inför internationella toppmöten? Man har försökt med lite olika strategier, och ingen har egentligen varit riktigt bra.

När man spelar ned förväntningarna för mycket händer inte så mycket. Spelar man upp dem väldigt högt är risken för ett misslyckande stor, och då blir det en negativ approach. Man behöver en stark och tydlig indikation till de hela tiden processande och förhandlande klimatambassadörerna som just nu gör jobbet till exempel nere i Bonn – detta för att säkerställa att man kan använda varje möjlighet till att ta ett nytt steg framåt. Men i Lima kommer det att behövas en tydlighet när det gäller processen.

Parismötet kan inte lösa alla svåra frågor vid sittande bord. Det kommer inte att gå, utan frågorna behöver lösas innan Paris så att man eventuellt har några frågor kvar, men inte särskilt många. Därför driver vi också väldigt tydligt på att Lima måste bli ett avstamp för tydlig information om de bidrag som länder och ländergrupper ska lämna i början av 2015. I det ljuset ska vi nog ändå se det som positivt i den internationella kontexten att EU minst kommer att kunna lämna ett besked om att man till 2030 har en inhemsk målsättning om utsläppsminskningar på 40 procent. Jag hoppas att man kan hitta mekanismer som kan stärka detta ytterligare på olika sätt. Det har nämnts några sådana möjligheter.

I ljuset av en något mer positiv atmosfär än vad jag hade förväntat mig av New York-mötet – Ban Ki-moons högnivå-möte – känns det som att man inte heller ska vara alltför pessimistisk till att vi i dag har en global säkerhetsdiskussion där man ser på klimatförändringar som ett reellt säkerhetshot, inte bara som en glassig och snygg politik för dem som inte har något bättre för sig. Det är verkligen en politik för reellt ansvarstagande för framtiden och också för en ganska nära framtid. Det finns en hel del klimatförändringar som innebär en kostnad för våra samhällen redan i dag. Vi bör se att den agendan finns. Vi ska därför inte spela ned förväntningarna på Lima alltför mycket.

Men jag är naturligtvis glad att få återkomma till den här nämnden och andra utskott i riksdagen och återrapportera från de internationella samtal som jag och Sverige kommer att delta i under den närmaste tiden.

Innan jag fortsätter med talarlistan skulle jag vilja vädja till nämndens ledamöter om att titta på de utskickade handlingarna som kom till nämnden senast. Där står det vilka kvarstående frågor som finns. Det gäller särskilt punkt 2, punkt 6, punkt 8 och punkt 11 som finns beskrivna på sidorna 3, 4 och 5 i förslaget till rådets slutsatser. Då kan vi ge meningsfull input där det fortfarande finns utestående frågor. I de övriga frågorna handlar det snarare om att säga ja eller nej. Men när det gäller de utestående frågorna är det fortfarande pågående förhandlingar. Om vi kan fokusera på dem skulle nämnden kunna göra maximal nytta med sitt mandat.

Anf. 28 JOHNNY SKALIN (SD):

Herr ordförande! Det är precis den här typen av frågor som EU ska ägna sig åt egentligen. EU ska diskutera gränsöverskridande problem och sedan komma överens i samförstånd. Klimatfrågan, i synnerhet utsläpp, berör oss alla. Jag skulle vilja hävda att det inte bara är koldioxid som är ett problem när det gäller utsläppen i världen. Eftersom det är ett globalt problem är det viktigt att vi kommer överens med världen om hur vi ska komma till rätta med utsläppen. Den överenskommelse som träffades i natt är en ganska bra utgångspunkt. Vi behöver inte gå vidare med den i nuläget, förrän vi får med resten av världen.

Det är ändå ett faktum att utsläppen i världen ökar i takt med ett helt EU på inte mindre än fyra till fem år. Det är en allvarlig utveckling som också visar att EU inte längre har särskilt stor påverkan på utsläppen i världen.

Jag tycker inte att det är oviktigt att vi åker till internationella möten och beskriver vår syn på problematiken och visar att vi är beredda att göra någonting. Men vi måste också ställa krav på andra länder att göra någonting. I just den här debatten hör jag väldigt lite om den typen av frågor. Det är tråkigt och beklagligt eftersom vi inte kan komma till rätta med problemen om vi inte får med oss resten av världen. Vi måste våga ställa krav på dem i mycket större utsträckning än i dag och rikta mer fokus på det än att hela tiden lägga fokus på vad vi själva kan göra. Vi kan nämligen göra väldigt lite i de här frågorna. Vi måste få med oss resten av världen.

Jag vill också understryka att det är viktigt att vi satsar mer pengar på forskning och utveckling för att komma ifrån de fossila energislagen. Hur ska vi komma till rätta med problemen om vi ständigt är beroende av kolkraft, gas och andra fossila energislag ute i Europa? Sverige sticker ut mycket i sammanhanget eftersom vi har kärnkraft och vattenkraft. Vi har också varit duktiga på att energieffektivisera. Vi har låg utsläppsnivå per capita i relation till den ekonomiska utvecklingen.

I många länder ute i Europa ser det dock inte alls ut på det sättet. Det känner regeringen till, och det känner övriga i EU-nämnden till. Det är därför som man inte kommer så långt som man vill i relation till de ambitioner man sätter upp.

Jag skulle vilja göra ett medskick eller till och med anmäla en avvikande mening i relation till regeringen förutsatt att de inte ställer upp på den överenskommelse som nu har träffats. I den svenska ståndpunkten står det att regeringen ”välkomnar att rådsslutsatserna understryker vik-

ten av att ge EU mandat att ha en ledande och pådrivande roll i förhandlingsprocessen". Jag vet vad det innebär. Det innebär att regeringen och riksdagen tycker att vi ska gå mycket längre, att Sverige och EU ska vara pådrivande genom att vi sätter upp så höga mål att vi inte ens själva kan nå dem. Jag tror inte att det är en gångbar väg. Vi måste rikta mer fokus på vår omvärld i stället och våga ställa hårdare krav.

Vi är en stark ekonomi, åtminstone en stor ekonomi, i Europa. Man kan använda en rad olika verktyg för att utöva påtryckningar på resten av världen. Jag vill framför allt lägga till att Kina i de här sammanhangen ofta räknas som ett u-land i stället för ett utvecklat land. Jag hävdar inte att Kina har uppnått status som en utvecklad ekonomi, men de är väldigt nära. Det är en stor ekonomi som växer snabbt. Och det är inte bara Kina som växer snabbt. Våga ställa krav på de länderna! Plocka inte in mer diskussioner om internationella krediter eller att utöka den totala ambitionsnivån! Om ni nöjer er med den här ambitionsnivån är vi med på noterna. Annars anmäler jag avvikande mening.

Anf. 29 EMMA WALLRUP (V):

Vi lämnade en avvikande mening på mötet i går, och vi gör det även i dag eftersom vi hade velat se högre mål. Vi hade också velat se att man utlovar tydligare additionella medel till klimatfinansieringen. Vi tycker inte riktigt om skrivningen att man ska förlita sig på marknadsmekanismer som grund, utan det är ett komplement man måste ha. Vi hade velat ha en tydligare skrivning om att demokratiska medel ska styra och inte marknadsmekanismer. Bristen på konkreta förslag på tekniköverföring till icke-annex I-länder ifrågasätter vi också. Vi hade även velat se en tydligare skrivning om utfasning av subventioner till miljöskadliga verksamheter.

Framöver skulle man behöva diskutera investeringar i fossilt kapital mycket mer. Vi skulle behöva ha mycket starkare tryck på att länder och organisationer inte ska investera i fossilt kapital. Hur vi kan behålla kol och olja i marken skulle också behöva komma in tydligare i debatten. Nu diskuterar vi många andra avtal som går att följa eller inte, men vi behöver de skarpa besluten om att det som forskningen säger behöver stanna i marken ska stanna i marken. Den diskussionen behöver komma in på ett tydligare sätt. Jag vet att det inte är på agendan just nu, men jag vill ändå lyfta fram det bara för att lägga in det i debatten eftersom det skulle behövas.

Anf. 30 ORDFÖRANDEN:

För att förtydliga undrar jag om det finns några siffror på dessa skarpare mål, eller betyder det att ni stöder att det ska vara 0 till år 2100. Eller vill ni ändra några andra siffror?

Anf. 31 EMMA WALLRUP (V):

De mål som jag hänvisade till var att vi vill ha 40 procent till 2020 och 60 procent till 2030, enligt den avvikande mening som vi anmälde i miljö- och jordbruksutskottet.

Jag vill tacka för inspielen även om jag inte delar ledamot Skalins syn på hur framgångsrik klimatpolitik kan bedrivas. Att ställa krav på andra och inte göra något själv skulle i min mening vara en förödande strategi. Inom ramen för all klimat- och miljöpolitik som jag har erfarenhet av internationellt fungerar det nämligen inte att bara peka på andra och inte göra något själv. Därför är det inte heller regeringens position, snarare tvärtom. Vi måste vara ett föredöme genom att visa vägen och vara en inspiratör, inte minst genom att ta fram lösningar och visa och sprida dessa. Och i kraft av att vara ett befolkningsmässigt litet land – även om vår ekonomi är stark relativt vår storlek – måste vi bli mycket mer inflytelserika.

Frågorna från Vänsterpartiet fick jag även i går i miljö- och jordbruksutskottet. Jag är medveten om att ni har en avvikande mening när det gäller tekniköverföring, också kopplat till IPR-reglerna i stort. Jag kan konstatera att det inte är inom ramen för de diskussioner som förs just nu inför Lima. Men det finns en större sådan diskussion. Den har, mig veterligen – utan att ha hunnit gräva ned mig i just den frågan de senaste veckorna – inte flyttats särskilt mycket de senaste åren. Det kan vara beklagligt i sig. Jag tror nämligen att det finns mer att göra där. Det finns mycket att bygga vidare på och utveckla som inte bara handlar om de flexibla mekanismerna om man ska titta på tekniköverföring i praktiken och få till det. Det handlar väldigt mycket om att bidra till klimatfinansiering på många olika sätt.

Jag delar kanske inte åsikten att det skulle vara önskvärt att ta bort de flexibla mekanismerna ur avtalen och att sätta stopp för dem. Jag tror inte att det skulle vara en viktig väg utan ser snarare att man kan använda både flexibla mekanismer *och* titta på att det är av stor betydelse hur vi genomför klimatinvesteringarna.

Regeringen är dock av den tydliga uppfattningen att när vi sätter klimatmål i EU, som vi gjorde nu, och i Sverige ska vi vara tydliga med att de är inhemska utsläppsmål. Men vi ska också göra stora åtgärder för att stödja internationella klimatminskningar. Det är ett ansvar som vi har, inte minst enligt de rådande besluten inom klimatkonventionen. Därför driver vi tillsammans med andra länder att man ska tydliggöra i § 8 att det finns ett bidrag till klimatfinansiering som är viktigt. Mina rapporter säger att utsikterna att få igenom ett sådant inte är jättestora, men positionen är i alla fall att vi gärna tydliggör det i § 8.

Jag ska också redogöra för att regeringens ambition är att jobba för att stärka kopplingen till de vetenskapliga råden i § 2 i slutsatserna. Det är högst väsentligt. Vi tror att det är en nyckel för de vidare klimatförhandlingarna där EU ska sitta med resten av världen och diskutera. Vi ser dock att den nuvarande formen ändå är acceptabel.

Nu tror jag att ni återigen hör en diskussion som vi kommer att ha flera gånger här i EU-nämnden när vi säger vad vi driver och vad vi aktivt kommer att försöka få in. Men vi kanske redan i det här skedet kan se att skrivningarna i § 2 är acceptabla även om vi inte skulle lyckas i slutänden.

Jag har förstått att det pågår en diskussion om hur EU-nämnden vill styra över mandatet. Om ni vill ha fler nattmöten är det en bra process att bara ge mandat för den ambition och den förstahandslinje som regering-

en ska driva. Jag tror att vi vet att i alla förhandlingar kan man hamna någon annanstans.

Som förhandlande minister skulle det vara en hjälp i mitt arbete att få en indikation på om det finns texter eller öppna paragrafer i rådsslutsatserna som är fullständigt oacceptabla och att det därför är bättre att säga nej till hela paketet. Det skulle vara en hjälp att i så fall få den indikationen klart och tydligt i en avvikande mening från nämndens ledamöter. Men jag respekterar att ni bestämmer över hur ni utformar besluten om mandaten.

Anf. 33 MARIA WEIMER (FP):

Innan jag går till sakfrågan skulle jag kort vilja fortsätta där Niklas Wykman slutade. Han framförde en fråga som inte kan avfärdas som en fråga om det parlamentariska läget, utan det handlar om hur EU-nämnden jobbar tillsammans med Regeringskansliet. Vi är måna om att vi inför framtida ministerråd men framför allt Europeiska rådet får ett så tydligt besked som möjligt om vilket mandat ni söker. Det är absolut ingen irrelevant fråga som kan avfärdas på det sättet.

Europeiska rådet träffas igen om mindre än en och en halv månad. Vi tar gärna nattmöten om det är nödvändigt. Men det ska vara klart och tydligt vilken linje regeringen efterfrågar och söker mandat för.

Nu går jag vidare till sakfrågan. Vi står naturligtvis helt bakom den ambitiösa linje som Sverige vill driva. Vi ska fortsätta vara pådrivande inom EU. I sin tur är EU pådrivande på den globala nivån. Vi är besvikna över resultatet i går eftersom vi hade förväntat oss att åtminstone kommissionens förslag skulle hålla. Kommissionen gör rimligtvis själva en bedömning när de lägger fram sina siffror över vad som kan flyga i EU-kretsen. Det är synd att bedömningen av energieffektiviseringen inte höll utan drogs ned till 27.

Vi ska väl dock se det även ur ett globalt perspektiv. Även om vi är besvikna över EU:s målsättningar är det ändå en ambitiös nivå när man tittar på vad andra länder i världen och andra världsdelar åstadkommer och inte.

Jag välkomnar också det som ministern sade alldeles nyss om de vetenskapliga slutsatserna i panelen. Sträva gärna mot mer ambitiösa skrivningar där om det går! Det är intressant också utifrån den mer övergripande politiska debatt som har funnits i världen i klimatfrågan, där vissa grupper till och med ifrågasätter klimathotet. Det är klart att ju mer vetenskapliga slutsatser man kan få in i texterna desto bättre är det. Och det blir lättare för oss att förklara frågan.

Jag skulle vilja återkoppla till det mandat som vi gav statsministern i onsdags. Precis som Eskil Erlandsson var inne på är det en del av det mandatet som fortfarande hänger i luften, och det är frågan om de internationella krediterna på 10 procent.

Jag skulle vilja ha lite tydligare besked om hur den frågan ska tas vidare. Det mandatet gav vi ju i onsdags, och det finns kvar på bordet. Från Alliansens sida vill vi alltså gärna ha tydligare besked om hur den frågan ska tas vidare så att vi är garanterade att den inte försvinner i processen fram till Paris.

Anf. 34 ORDFÖRANDEN:

Jag vill förtydliga att det mandatet gällde EU:s interna 2030-strategi. Vill ni ha ett sådant mandat igen får ni nog föreslå det här och nu, för det mandatet gällde en annan fråga. Nu talar vi om de globala förhandlingarna, inte om EU:s interna mål.

Anf. 35 ESKIL ERLANDSSON (C):

Herr ordförande! Tack för mångordiga kommentarer till bland annat min frågeställning!

Jag tvingas konstatera att statsrådet vid det kommande minister-rådsmötet inte är beredd att vare sig spela in eller driva det mandat som regeringen fick i onsdags av den här nämnden. Detta står i kontrast till statsministerns löfte i natt att denna fråga ska hållas levande.

Min regering är beredd att fortsätta att spela in och driva frågan om internationella krediter. Enligt min uppfattning är detta det första och kanske bästa tillfället att spela in och driva den frågeställningen eftersom EU:s ställningstagande faktiskt är ett förspel till de internationella förhandlingarna. Ska EU driva frågan måste den spelas in i EU-kontexten.

Av det skälet anmäler jag härmed den avvikande meningen att regeringen ska driva det mandat som man fick från den här nämnden i onsdags.

Anf. 36 ORDFÖRANDEN:

Jag vill ändå förtydliga att frågan betyder två olika saker. När man talar om att ha internationella krediter för att EU ska uppnå sina interna utsläppsminskningmål innebär det att man höjer EU:s ambition genom internationella krediter för att sänka EU:s mål.

Man kan givetvis göra det även på global nivå, men det beslutet är inte direkt överförbart till FN-nivå. Då får man säga att vi vill att FN ska driva internationella krediter för att länder ska kunna uppnå sina mål även på global nivå, inte bara när EU vill anta en hög ambitionsnivå.

Jag hävdar att det är två olika saker. Man kan driva båda; de är inte oförenliga. Men jag bedömer att det då behövs ett nytt beslut, för det är inte samma sak när vi pratar om hur EU ska uppnå höjda ambitioner och hur världen ska uppnå höjda ambitioner.

Även om internationella krediter omfattar länder utanför EU är det inte direkt överförbart. Ni får i så fall formulera det tydligt. Att hänvisa på FN-nivå till ett beslut som gäller för EU bedömer jag som mycket svårt för regeringen att hantera som ett mandat.

Anf. 37 JOHNNY SKALIN (SD):

Herr ordförande! Jag vill bara kommentera det som ministern tidigare sade, hennes svar till mig eller vad det nu var. Jag begrep nämligen inte vad hon talade om.

Det är ett faktum att vi i natt gav stöd till regeringen för dess linje i EU att driva på för att komma till rätta med klimatproblemen. Vi ska lägga oss på en nivå som är relativt ambitiös och leder till en förändring vad gäller utsläppen.

Vi har aldrig sagt att vi inte ska göra någonting. Vi har sagt att vi *ska* göra någonting, men vi ska göra någonting balanserat så att vi kan uppnå det resultat vi vill uppnå. Då måste vi komma till rätta med problemen

med att vi i dag har energislag som vi inte har alternativ till. Vi måste satsa mer pengar på forskning och utveckling.

Jag kan bara konstatera att regeringen inte har samma ambition som vi har att verkligen komma till rätta med de problemen. Framför allt vill man inte vidga sina vyer och titta på sin omvärld. EU står i dag för en relativt liten del av utsläppen i världen. Jag menar att vi måste lägga resurser även där, men vi ska också själva göra någonting.

Jag säger det varenda gång jag säger någonting om klimatpolitiken, men man bemöter mig och mitt parti som om vi inte vill göra någonting. Jag tycker att det är en märklig argumentation. Jag vet inte ens om det över huvud taget kan kallas argumentation.

Jag vill också passa på att fråga ministern om hon anser att det finns någon kontinent i världen som gör mer än vad EU gör i de här frågorna. Min syn på det är att EU ligger i framkant i världen i fråga om att driva på för att få till en förändring av utsläppen. Det är en ambitionsnivå som vi som sagt redan har tillstyrkt. Men om jag har missuppfattat någonting kanske ministern kan utveckla vilken kontinent som är mycket bättre än vår och på vilket sätt vi sverigedemokrater inte alls vill göra någonting.

Jag kan också konstatera att regeringen är uppenbart ointresserad av att använda de verktyg som faktiskt finns och som jag nämnde tidigare. EU och Europa är en stor ekonomi i omvärlden. Om vi säger någonting, om vi ställer krav på vår omvärld, måste omvärlden lyssna på oss lite mer.

Det är där jag tycker att vi ska lägga fokus i stället för att lägga det på oss själva och åstadkomma en liten ytterligare minskning på 10 procent eller någonting i den stilen, vilket både regeringen och allianspartierna förordar här. Vi ska i stället lägga de pengarna på forskning och utveckling och lägga mer kraft på att andra länder också ska vara med och bidra.

Jag kan bara konstatera att det var motiverat för oss att anmäla en avvikande mening. Jag vill också hävda att Sverigedemokraterna är det enda parti som ser på de här frågorna från en lite nytrare utgångspunkt. Vi inser att vi inte ensamma kan göra allt. Vi kan göra lite, vi kan driva på andra länder, men vi kommer inte ensamma att lösa de här problemen.

Anf. 38 Klimat- och miljöminister ÅSA ROMSON (MP):

Vi börjar med kärnfrågan. Jag försökte redogöra för den men blev uppenbarligen delvis missuppfattad av vice ordföranden när det gällde min analys av Europeiska rådets beslut i natt.

Med brasklappen att jag inte under morgontimmarna har hunnit läsa igenom exakt hela processmaterialet är det min uppfattning att Europeiska rådet i natt satte en ram på minst 40 procents utsläppsminskningar inhemskt till 2030 inom sitt eget ramverk. Utifrån detta kommer kommissionen att ta fram förslag på hur den fortsatta processen ska se ut, även kopplat till den internationella processen. Det är delvis den frågan som miljørådet kommer att diskutera i början av nästa vecka.

Inom ramen för § 6 kommer man då att formulera vad EU ska ha för ambition i den internationella processen, som delvis är en annan process. Det måste tillstås att vad man gör på hemmaplan, vad man har för ambitioner oavsett alla andra länder i världen, och vad det är för process man ser att man måste spegla inom ramen för de internationella förhandlingarna är två delvis olika processer. Men de är sammanlänkade.

Här har jag varit tydlig, och regeringens position är tydlig: Vi vill i den fortsatta processen inför de internationella förhandlingarna se till att det ska finnas möjligheter att öka ambitionsnivån. Det är som jag förstår det inte specificerat i Europeiska rådets slutsatser.

Jag har inte heller någon ambition att vi ska specificera att detta, för alla världens länder inklusive de i EU, måste specificeras till enbart internationella krediter. Men att kunna ha en ambitionshöjning inom ramen för den internationella processen kan ju innebära en användning *även* av internationella krediter. Om det finns en majoritet bland nämndens ledamöter som absolut vill precisera att det *enda* sättet att öka ambitionerna inom ramen för den internationella processen ska vara internationella krediter får de nog skriva ett nytt, specificerat mandat.

Jag skulle dock avråda från det. Regeringens uppfattning är att det är tydligare och viktigare att vi har ett mandat att verkligen driva på för att ambitionshöjande insatser ska ske inom ramen för den internationella processen och att vädja om att det ska ske på olika sätt. Det gäller inte minst med tanke på att vi har en stor värld med många olika länder som vill hantera sina interna och externa relationer i klimatfrågor på lite olika sätt. Det säger inte emot att Sverige kan vara positivt till att använda internationella krediter eller att EU är det.

Miljörådet kan ju inte ändra utfallet från Europeiska rådet. Det tyder också på att det här är delvis olika men ändå sammanlänkade frågor. Det blir lite konstigt att återigen ta upp en fråga som delvis har avslagits.

Inom ramen för § 11 ska jag tydliggöra för nämnden att diskussionen står mellan å ena sidan att EU i sina rådsslutsatser ska peka på att den internationella processen sammanställer och analyserar de nationella grupperingar som anger sina bidrag inför Paris i början på nästa år och å andra sidan att EU ska bedöma detta i förhållande till tvågradersmålet.

Här förordar och stöder vi tydlighet. Man måste i den internationella processen bedöma detta i förhållande till tvågradersmålet. Det blir en tydligare länk till det gemensamma åtagandet och de gemensamma målvärdena jämfört med att bara sammanställa och analysera. Även om vi skulle få ett beslut om det senare kan man såklart verka för att det ska kopplas ihop, men det skulle vara en styrka i texten om man kunde se tydligt att bedömningen ska göras i förhållande till tvågradersmålet.

Det är en ambition vi har, och det är också det som ligger på bordet. Men det finns alltså de som vill vattna ur texten, vilket vi motsätter oss.

Jag kan säga till ledamoten för Sverigedemokraterna att det jag reagerade på var taktiken eller strategin som jag uppfattade i hans inlägg: att Sverige och EU borde ställa krav. Jag förstod det som krav i sina ekonomiska förbindelser, det vill säga att inte handla, eller andra ekonomiska krav på andra länder om de inte går med på höga klimatåtaganden. Det har såvitt jag vet prövats lite grann, men det har än så länge inte varit en framgångsrik väg om man inte samtidigt ser vilken framgång man har med att visa och ta ansvar också på hemmaplan. Det var det jag ville tydliggöra med mitt inlägg.

Anf. 39 ORDFÖRANDEN:

När det gäller punkt 6 i rådsslutsatserna finns det en grupp delegationer som anser att det bör klargöras att EU och dess medlemsstaters planerade nationella bidrag kommer att utgöras av åtagandet för ut-

släppsminskningar fram till 2030. Det var det som EU-nämnden bestämde.

EU-nämnden bestämde även att man med hjälp av andra inslag kan nå högre mål. Det är det uppdrag som EU-nämnden har gett, och om jag har förstått regeringen rätt är det också det uppdrag som regeringen tänker fortsätta driva även här, det vill säga att man tillhör den grupp av medlemsstater som vill att EU ska uppnå sina 40 procent internt och att man sedan, om man vill ha en mer ambitiös politik, kan ta in de andra inslag som nämnden beslutade om.

Det är den position som nämnden har bestämt, och jag har inte uppfattat att det är någon skillnad mellan det och vad regeringen har för avsikt att driva. Har jag förstått det rätt?

För att förtydliga: Om man tittar på de kvarstående frågorna ser man att en grupp av delegationer vill att målen ska nås internt i EU till 2030. Det är punkt 6, de nationella bindande målen. Det är vad EU-nämnden har bestämt, och det är den gruppen av medlemsstater som Sverige tillhör.

EU-nämnden har dock gett regeringen ett mandat att gå längre med hjälp av andra mekanismer. Om jag har förstått allianspartierna som har yttrat sig i frågan rätt vill man att den linjen ska fortsätta. Men jag har inte sett att det står i strid med regeringens ståndpunkt. Jag vill bara förtydliga. Har jag uppfattat det rätt?

Anf. 40 Klimat- och miljöminister ÅSA ROMSON (MP):

Jag försökte just förklara att jag inte heller ser att det finns en skillnad så länge det inte finns ett bundet mandat att man måste driva att internationella krediter är det enda sättet att göra en ambitionshöjning inom ramen för den internationella processen för alla som kan göra det. Det vore olyckligt. Men som jag förstår det formulerades mandatet inte så specifikt i EU-nämnden, och då tror jag inte heller att det finns någon åsiktskillnad i detta.

Anf. 41 ULRIKA KARLSSON (M):

Ordförande! Statsministern lovade i natt att han skulle ta upp frågan om internationella krediter, men han sade inte riktigt var. Som vi ser det nu är detta det första och bästa tillfället att fortsätta med den linjen. Nu hör jag också att miljöministern säger att det är avsikten att fortsätta att driva detta.

Jag tror att miljöministern har uppfattat mandatet från i onsdags till regeringen och att hon hör vad vi säger om att det är vår tydliga ambition att helt enkelt fortsätta att höja ambitionsnivån med detta. Det är vårt tydliga medskick till ministern att fortsätta att driva på i den riktningen. Jag hör att det är så ministern avser att göra, så det är gott nog. Vi får återkomma till detta i en annan fråga, och det kommer nog att finnas fler tillfällen att diskutera detta med miljöministern framöver.

Jag vill bara nämna någonting som ministern sade lite i förbigående om mandatet. Jag vill vara tydlig med att det är EU-nämnden som ger mandat. Det duger inte att komma med två vitt skilda mandatförfrågningar, utan man får nog landa på en förfrågan och få ett mandat från EU-nämnden inför förhandlingarna. Sedan får det bli nattmanglingar och

nattmöten om det är så; det är vi vana vid. Det är vår uppgift, och det är därför vi är här.

2014/15:6
24 oktober

Ett mandat är vi nog villiga att ge. Senast här i onsdags blev det två vitt skilda mandat. Det ena mandatet låg lägre än vår ambition. Det andra kanske låg lite högre, men det skulle slå undan benen för svensk industri, svensk basnäring och svensk konkurrenskraft. Det var omöjligt att ge ett sådant mandat stöd. Ett enda mandat vill vi nog se framöver; det får ministern vara beredd på.

Anf. 42 MARIE GRANLUND (S):

Vi hade klimatmöte i går, och då är det klart att slutsatserna på något sätt måste följas upp. Men jag skulle vilja ge ett allmänt råd: Huvuddelen av diskussionen måste föras i miljö- och jordbruksutskottet. Med tanke på att mötet var i går är det naturligt att man lyfter frågor med anledning av det. Men vi kan inte ha exakt samma debatt en gång till, för då kommer det här att bli ogörligt. Huvuddebatten och avvikande meningar måste lämnas i miljö- och jordbruksutskottet.

Nu kan man av förklarliga skäl – eftersom vi har haft ett nattligt möte – ta upp saker och ting. Det är självklart. Men vi kan inte ha en ordning där vi tar upp hela diskussionen en gång till utan att man har visat färg i miljö- och jordbruksutskottet. Detta är bara en allmän reflexion.

Anf. 43 ORDFÖRANDEN:

Jag delar en önskan om att man är tydlig med sin position.

Anf. 44 JOHNNY SKALIN (SD):

Jag har bara en liten kort replik på ministern. Jag menar inte att vi ska sluta handla med andra länder. Jag menar bara att vi kanske inte heller behöver subventionera våra relationer med andra länder. Vi kanske kan uppvärdera till exempel Kinas ekonomi och likställa den med en utvecklad ekonomi i stället för att bara hela tiden krypa för denna stora och växande ekonomi. EU är också en väldigt stor ekonomi, och vi behöver inte göra precis som de säger i varje avseende.

Om ministern vill ha lite uppslag om vad vi skulle kunna göra ber jag henne kontakta mig vid ett senare tillfälle.

Anf. 45 JOHAN HULTBERG (M):

Herr ordförande! En liten kommentar till ledamoten Granlund är att när vi hade överläggningar just i frågan om rådsslutsatserna var det inte färdigförhandlat.

Punkt 6 handlar om detta. Vår linje, som Eskil föredrog, var mer att EU genom att använda internationella krediter kan ge ett erbjudande till övriga världen om att nå längre. Diskussionen om det måste naturligtvis föras här.

Det skulle förstås vara möjligt att lägga in det beslut som fattades i natt på Europeiska rådet men också att utveckla punkt 6 med just en sådan punkt. Det är det vi har resonerat om, och det är någonting som är viktigt att ha med sig.

Anf. 46 ORDFÖRANDEN:

Jag uppfattar situationen som följande: Sverigedemokraterna har anmält en avvikande mening. Vänsterpartiet har anmält en avvikande mening. Allianspartierna har gjort ett kraftfullt medskick i den fråga som vi har diskuterat mest. Jag konstaterar därmed att det finns stöd för regeringens ståndpunkt.

Vi går vidare till punkt 6, Miljöanpassning av den europeiska planeringsterminen och Europa 2020-strategin – halvtidsöversyn.

Anf. 47 Klimat- och miljöminister ÅSA ROMSON (MP):

Herr ordförande! Miljörådet ska anta rådsslutsatser om miljödimensionen i Europa 2020-strategin och hur den kan stärkas. Regeringen välkomnar rådsslutsatserna på detta område och att insatser görs för att miljöanpassa EU:s strategi för tillväxt och jobb samt den europeiska terminen.

Som ni vet har EU sedan 2010 en strategi för att främja jobb och tillväxt. Den kallas för Europa 2020, och vi har nu nästan kommit halvvägs med den. Kommissionen har därför inlett en översyn av strategin. I vinterns presenterade kommissionen en lägesrapport, och för några månader sedan lanserades ett offentligt samråd. Tidigt nästa år ska kommissionen återkomma med eventuella förslag till ändringar av strategin. Några konkreta beslut kan därför inte väntas förrän nästa år.

Som ett led i den pågående översynen har det italienska ordförandeskapet tagit initiativ till att organisera diskussioner inom ministerråden, och nu har turen kommit till miljöministrarna. Förslaget till rådsslutsatser belyser främst innehållet i kommissionens meddelade om cirkulär ekonomi och meddelandet om gröna jobb inom ramen för det så kallade gröna paketet. Särskilt lyfts de olika instrumenten för grön ekonomi upp.

Förslaget till rådsslutsatser behandlar också mål för resurseffektivitet och behovet av indikatorer. Kommissionen har tidigare föreslagit att bnp relativt råvarukonsumtionen ska vara en övergripande indikator för resursproduktivitet. Detta har kritiserats av medlemsstaterna, och i slutsatserna sägs nu att en övergripande indikator ska kompletteras med makroindikatorer för material, vatten, mark och kol och kopplas till ett set av tematiska indikatorer. Det tycker regeringen är bra.

Diskussionen i miljörådet kommer främst att behandla frågan om just mål för resurseffektivitet. Där är regeringen positivt inställd till fortsatta diskussioner. Men eftersom målformuleringen och uppföljningssystemet behöver utvecklas är det i dag för tidigt att slå fast detta inom ramen för den pågående Europa 2020-översynen.

Regeringen vill i sammanhanget också påminna om rådsslutsatserna från 2009 och uppmaningen till kommissionen att gå igenom EU-budgeten sektor för sektor för att identifiera möjliga miljöskadliga subventioner i syfte att fasa ut dem samt peka på behovet av uppföljning av hur målet om att 20 procent av EU:s budget ska gå till klimatåtgärder nås.

Anf. 48 ORDFÖRANDEN:

Tack så mycket! Jag noterar att miljö- och jordbruksutskottet behandlade denna fråga den 9 oktober. Då fanns inga avvikande meningar. EU-

Anf. 49 JOHNNY SKALIN (SD):

Herr ordförande! Till skillnad från regeringen och övriga partier i EU-nämnden tycker inte vi att den europeiska planeringsterminen behövs. Vi tycker att den ska avvecklas, och vi förespråkar i stället självbestämmande och att vi kan påverka vårt eget land.

Detta är ett verktyg som hela tiden leder till att EU får och tar mer makt. Det var därför vi anmälde avvikande mening inför toppmötet om en ny EU-kommission. Även den nya EU-kommissionen går i samma riktning som regeringen – makten ska flyttas från Sverige till Europa.

Jag beklagar denna utveckling, men jag är samtidigt glad att vi nu är fler ledamöter i nämnden, åtminstone från vårt parti, som motsätter oss utvecklingen. Det finns ett folkligt motstånd, och motståndet växer i Sverige och Europa. Förr eller senare kommer vi att komma till ett läge där även ni övriga politiker kommer att inse att detta inte håller. Vi måste börja ta över kontrollen över vårt eget land. Jag anmäler avvikande mening.

Anf. 50 ORDFÖRANDEN:

Jag konstaterar att det finns stöd för regeringens ståndpunkt i denna fråga och har tidigare noterat en avvikande mening från Sverigedemokraterna.

Vi går vidare till punkt 7, Övriga frågor. Vill statsrådet yttra sig i någon av de övriga frågorna?

Anf. 51 Klimat- och miljöminister ÅSA ROMSON (MP):

Inte om det inte finns någon fråga från nämnden. Jag avser att återkomma med en rapport om CBD-mötet till miljö- och jordbruksutskottet, för jag tänker att det är ett lämpligare forum.

Anf. 52 ORDFÖRANDEN:

Jag tackar alla ledamöter och statsrådet med medarbetare för närvaron.

Innehållsförteckning

§ 1 Klimat- och miljöminister Åsa Romson	1
Anf. 1 ORDFÖRANDEN	1
Anf. 2 Klimat- och miljöminister ÅSA ROMSON (MP).....	1
Anf. 3 ORDFÖRANDEN	1
Anf. 4 Klimat- och miljöminister ÅSA ROMSON (MP).....	1
Anf. 5 EMMA WALLRUP (V)	2
Anf. 6 JOHNNY SKALIN (SD)	2
Anf. 7 NIKLAS WYKMAN (M)	3
Anf. 8 ORDFÖRANDEN	3
Anf. 9 Klimat- och miljöminister ÅSA ROMSON (MP).....	3
Anf. 10 MAGNUS OSCARSSON (KD).....	4
Anf. 11 MARIA PLASS (M)	4
Anf. 12 JOHAN HULTBERG (M)	5
Anf. 13 Klimat- och miljöminister ÅSA ROMSON (MP).....	5
Anf. 14 ORDFÖRANDEN	6
Anf. 15 NIKLAS WYKMAN (M).....	6
Anf. 16 JAN-OLOF LARSSON (S).....	6
Anf. 17 JOHAN HULTBERG (M)	6
Anf. 18 Klimat- och miljöminister ÅSA ROMSON (MP).....	7
Anf. 19 EMMA WALLRUP (V)	8
Anf. 20 Klimat- och miljöminister ÅSA ROMSON (MP).....	8
Anf. 21 ORDFÖRANDEN	8
Anf. 22 Klimat- och miljöminister ÅSA ROMSON (MP).....	8
Anf. 23 ESKIL ERLANDSSON (C).....	10
Anf. 24 ULRIKA KARLSSON (M)	10
Anf. 25 JOHAN HULTBERG (M)	11
Anf. 26 Klimat- och miljöminister ÅSA ROMSON (MP).....	11
Anf. 27 ORDFÖRANDEN	12
Anf. 28 JOHNNY SKALIN (SD)	13
Anf. 29 EMMA WALLRUP (V)	14
Anf. 30 ORDFÖRANDEN	14
Anf. 31 EMMA WALLRUP (V)	14
Anf. 32 Klimat- och miljöminister ÅSA ROMSON (MP).....	14
Anf. 33 MARIA WEIMER (FP)	15
Anf. 34 ORDFÖRANDEN	16
Anf. 35 ESKIL ERLANDSSON (C).....	16
Anf. 36 ORDFÖRANDEN	17
Anf. 37 JOHNNY SKALIN (SD)	17
Anf. 38 Klimat- och miljöminister ÅSA ROMSON (MP).....	18
Anf. 39 ORDFÖRANDEN	19
Anf. 40 Klimat- och miljöminister ÅSA ROMSON (MP).....	20
Anf. 41 ULRIKA KARLSSON (M)	20
Anf. 42 MARIE GRANLUND (S).....	20
Anf. 43 ORDFÖRANDEN	21
Anf. 44 JOHNNY SKALIN (SD)	21
Anf. 45 JOHAN HULTBERG (M)	21

Anf. 46	ORDFÖRANDEN.....	21	2014/15:6
Anf. 47	Klimat- och miljöminister ÅSA ROMSON (MP).....	21	24 oktober
Anf. 48	ORDFÖRANDEN.....	22	
Anf. 49	JOHNNY SKALIN (SD).....	22	
Anf. 50	ORDFÖRANDEN.....	23	
Anf. 51	Klimat- och miljöminister ÅSA ROMSON (MP).....	23	
Anf. 52	ORDFÖRANDEN.....	23	